Notat

Norconsult

Oppdragsgiver: Statens Vegvesen
Oppdragsnr.: 52103464 Dokumentnr.: N-007

Til:	Høringsparter
Fra:	Statens vegvesen
Sted, dato:	Bergen / 2026-05-26
Kopi til:	Bergen kommune

Endringsnotat begrenset høring planID 61930000 Årstad. Gnr. 159, bnr. 28 m.fl., Sykkelkryssing av Fjøsangerveien

1 Bakgrunn

1.1 Formål med endringer av reguleringsplanforslaget

Det er utarbeidet forslag til mindre endringer i reguleringsplanforslag for *Sykkelkryssing av Fjøsangerveien*. Hensikten med endringene er å bedre trafikksikkerhet, tilpasse løsninger til oppdaterte prosjekteringsgrunnlag og sikre bedre sammenheng i sykkelinfrastrukturen langs Fjøsangerveien.

Endringene vurderes å ligge innenfor rammene av en **mindre endring**, og sendes derfor på begrenset høring til berørte parter, jf. plan- og bygningsloven § 12-14.

Denne begrensede høringen gjelder kun for endringer helt sør i Solheimsgaten, ved dagens snuplass eller snusløyfe.

1.2 Bakgrunn for endringene

I forbindelse med reguleringsplanarbeidet for sykkelkryssing av Fjøsangerveien kom det et forslag fra Bergen kommune om å se på muligheter for å forbedre avslutningen av prosjektet ved Solheimsgaten (Figur 1). Dette er et område hvor det per i dag er for smalt for mange gående og syklende.

I planarbeidet ble det laget et eget notat *Vurdering av muligheter for snuplass i Solheimsgaten*, som sammenligner alternativet som inngår i planforslaget (Alternativ A) og et justert forslag (Alternativ B). Det ble også utarbeidet et notat for *Risikovurdering av Solheimsgaten*. Disse notatene fulgte med planen på høring og offentlig ettersyn.

I fagnotatet omtales en alternativ løsning for snusløyfen i Solheimsgaten, som del av høringen. Dette er utdypet i vedlegg 12 til fagnotatet. Hensikten med et alternativ til løsningen i planforslaget var å gi partene mulighet for uttale, som grunnlag for å vurdere endring av planforslaget i etterkant av høring. Alternativet gir mulighet for å rette ut dagens sykkelveg, og gir mer plass til venteareal for kollektivreisende. Dette er et konfliktområde i dag, og alternativet vil gi en forbedret situasjon for gående, ventende og syklende, i forhold til planforslaget. Alternativet beslaglegger en mindre del av Bergen kommune sitt areal ved Solheim alderspensjonat i anleggsperioden.

Vi viser også til vedtak i møte i Byrådet 26. juni 2025, pkt. d. Vurdering av muligheter for snuplass i Solhemsgaten, datert 24. mai 2024.

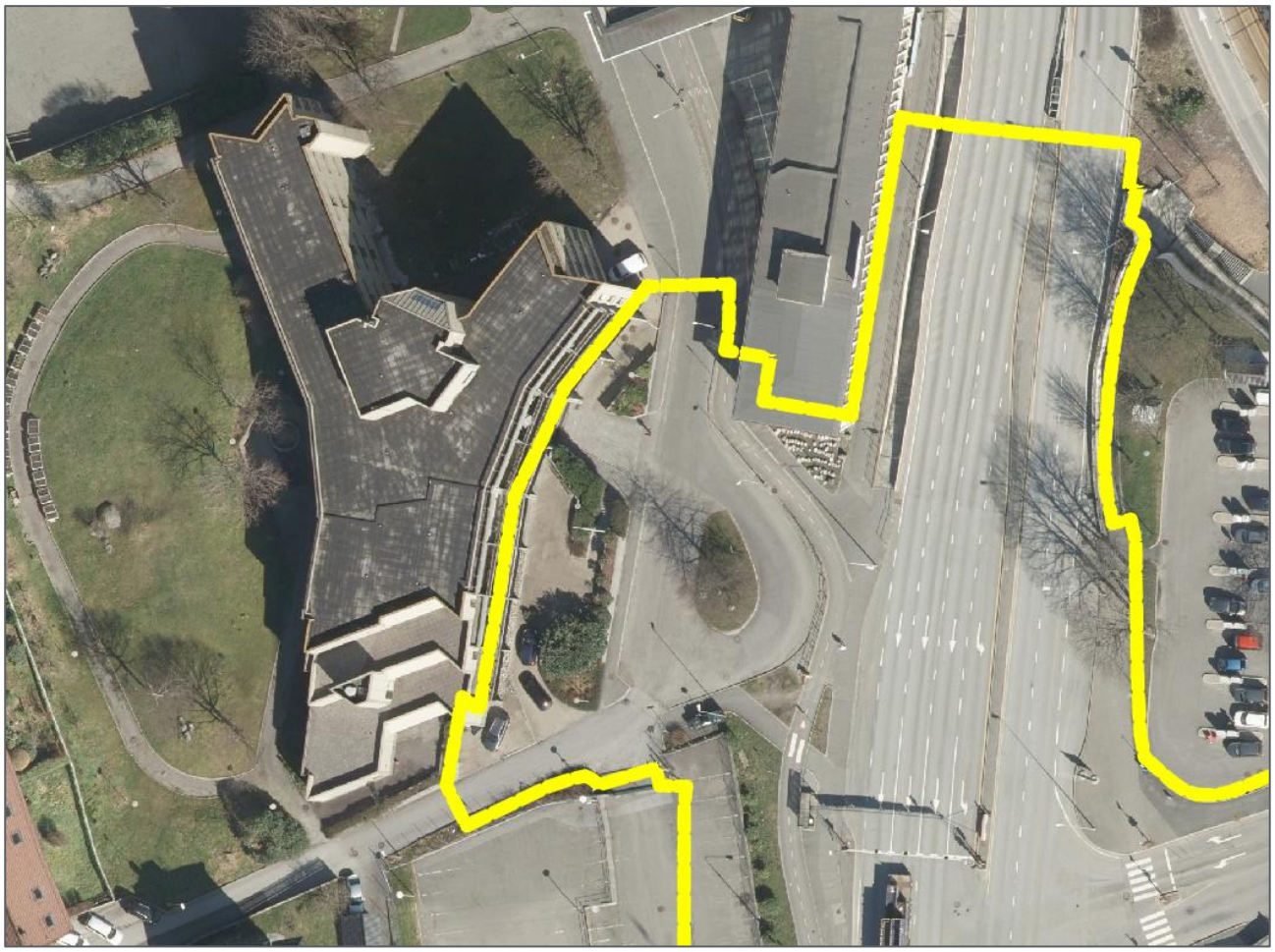

Figur 1 Utsnitt av aktuelt område lengst sør i Solheimsgaten, samt forslag til reguleringsplangrense vist i gult

2 Planprosess etter offentlig ettersyn

Reguleringsplanforslaget lå ute til offentlig ettersyn fra 19. august til 7. oktober 2025.

Det har vært avholdt møte 10. oktober 2025 med representanter for eldresenteret ved navn «Årstad Omsorgsbolig pluss, Solheim». I tillegg har det vært avholdt møte med BKK 18. september 2025 i forbindelse med vedtakspkt. e og f i Byrådsak 1160/25 av 26. juni 2025. Møte med veieier av Solheimsgaten - Bymiljøetaten, ble avholdt 15. januar 2026.

I begge møtene ble partene bedt om å komme med skriftlige kommentarer til planarbeidet slik at de ulike hensynene kan innarbeides så langt det lar seg gjøre.

3 Endringer på begrenset høring

3.1 Utvidelse av planområdet i nord

Plangrensen i nord er foreslått utvidet for å inkludere hele snuplassen i Solheimsgaten, behov for anleggsområde ved Solheim pluss, siktlinjer oppover i Skrivergaten, avkjørsel mot BKK. Se figur 2.

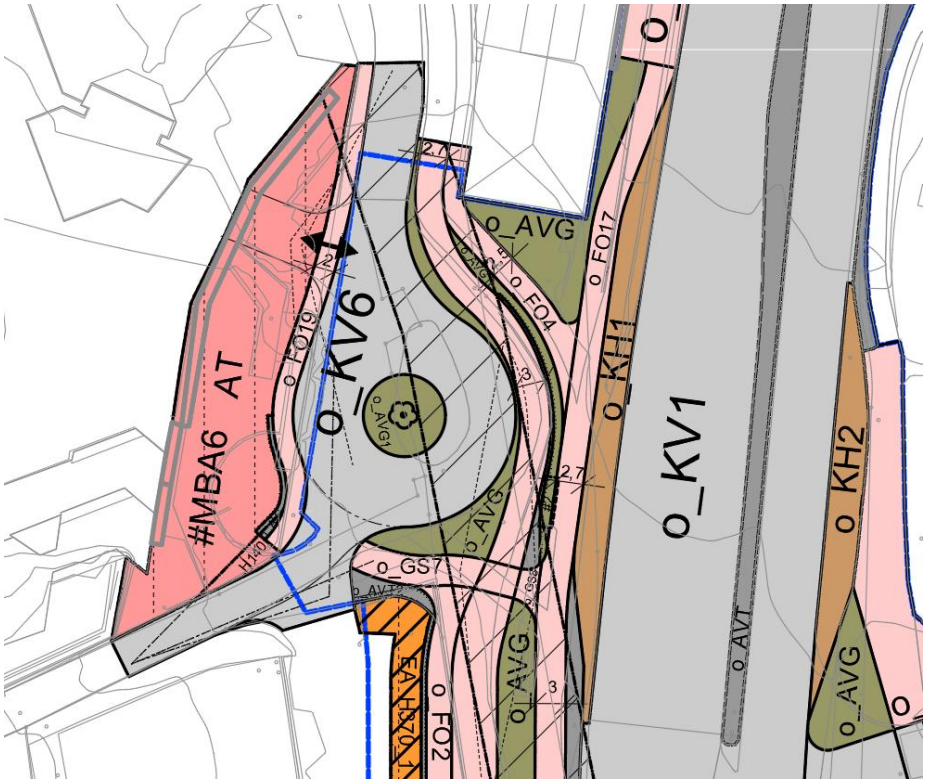

Figur 2: Utvidelse av planområdet i nord. Tidligere plangrense er vist som blå linje.

3.2 Forslag til endringer på plankart

Nedenfor følger en oversikt over endringer på Solheim etter offentlig ettersyn. Plankartet er justert som følge av vurderingene i Solheimsgaten, og en har utelukkende mottatt positive tilbakemeldinger på forslaget.

Tabell 1: Endringer gjort i plankartet. Tidligere plangrense er vist med blå linje på utsnittene.

Henvisninger til plankart til offentlig ettersyn	Endring av løsning
Midlertidig anleggsbelte mot BKK sin eiendom EA, #MBA_1, AVT1	Midlertidig anleggsbelte- løsning til offentlig ettersyn: Det var lagt til grunn smal grøft langs fortau (o_FO2), samt 4 m midlertidig bygge- og anleggsområde (#MBA_1) mot BKK sin eiendom.

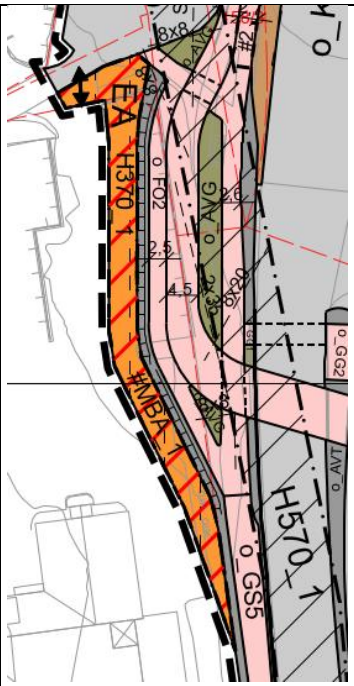

Justert løsning til begrenset høring:

Grøft langs fortau er tatt vekk. Det er vist kun 0,5 m areal for annen vegrunn – tekniske areal (AVT) for betongmur med nytt gjerde på toppen. Anleggsbelte er redusert fra 4 m til 3 m. Det er i tillegg åpning i bestemmelsene om at man kan etablere direkte gangadkomst til BKK sin eiendom gjennom AVT_2.

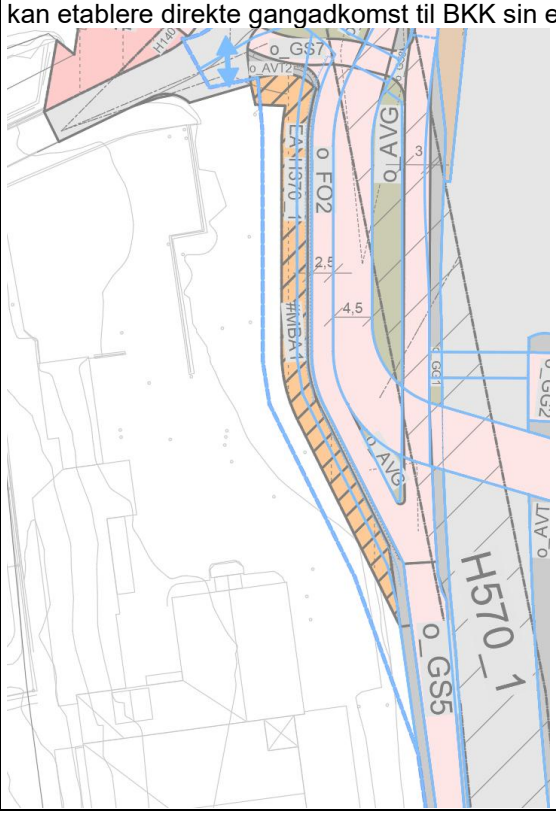

Snuplass i Solheimsgaten o_KV6, o_AVG1, o_SA1	<u>Solheimsgaten- løsning til offentlig ettersyn:</u> Sykkelvegen i det opprinnelige forslaget var tilpasset mest mulig til dagens snuplass i Solheimsgaten. Det var tenkt å "kutte" av kun 60 cm, for å ikke endre på dagens kjøremønster. <u>Løsning til begrenset høring:</u> Snusirkelen er justert og flyttet lengre vestover, inn på Solheim Omsorg Pluss sitt areal. Sykkelstamvegen er hevet og trukket nærmere snuplassen. Mur etableres mellom sykkelvegen og fortauet/plattform. Det reguleres fortau på vestsiden av snusirkelen (o_FO19), samt krysningspunkt mot o_FO2. Det vil reguleres inn avkjørsel til parkeringskjeller i Solheim Omsorg Pluss, med tilhørende siktsoner. Avkjørsel mot BKK sin eiendom, inkludert siktlinjer, reguleres. Avkjørselspil er fjernet.

	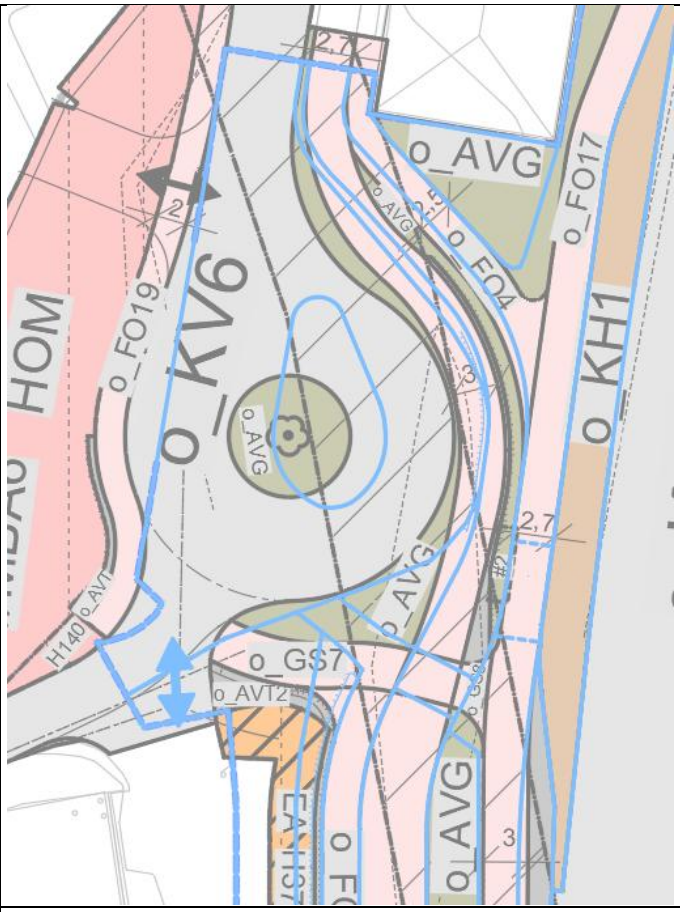
Eiendom 158/37 Solheim Omsorg Pluss	Eiendom 158/37 var ikke berørt av planen til offentlig ettersyn.

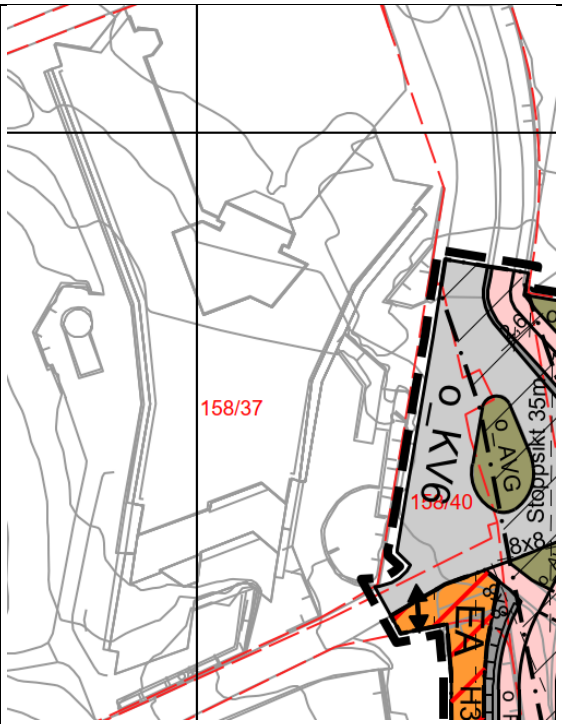

Løsning til begrenset høring:

Forskyving av snuplassen lengre vekk fra E39 har konsekvenser for eiendommen.

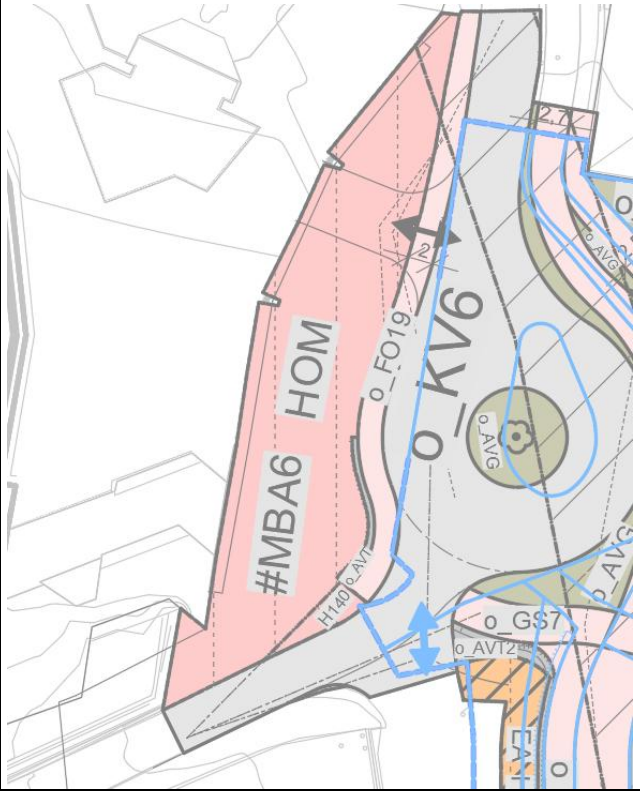

	Eiendommens uteområde må endres på, med en ny mur og ny trapp fra fortauet (o_FO19) og opp mot hovedinngangen. Et utklipp fra illustrasjonsplan (tegning O002) er vist nedenfor. Hele eiendommen er skravert med #MBA_6 for å kunne opparbeide uteområdet. 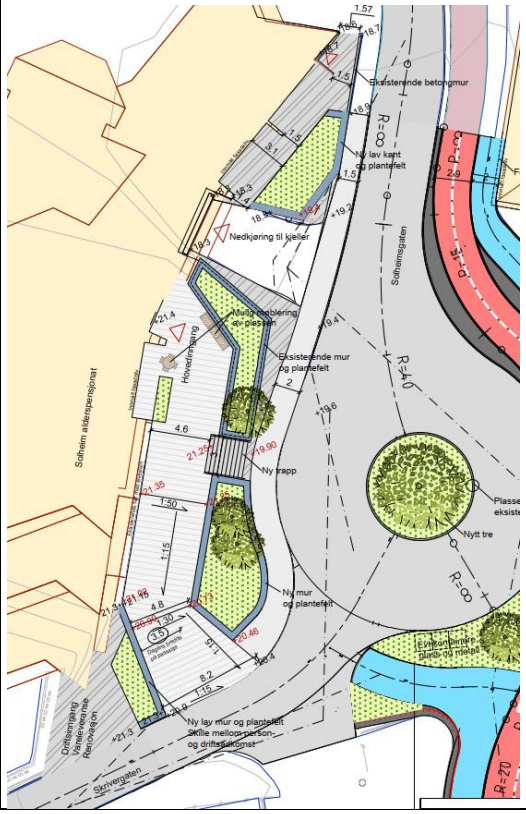

3.3 Forslag til endringer i bestemmelser

Nedenfor følger en oversikt over endringer i bestemmelser etter offentlig ettersyn.

Tabell 2: Endringer i bestemmelser som omtaler endringene i plankartet, for området ved Solheim.

Henvisning	Beskrivelse av endring
§2	**Felles bestemmelser for hele planområdet**
§2.1.2.b	Bestemmelse 2.1.2.b er lagt til. *Dersom det blir behov for felling av lindetreet i snusløyfen i Solheimsgaten, skal det erstattes av tre av samme art.*
§3	**Bestemmelser til arealformål**
§3.1.2.a.	Bestemmelse er lagt til som følge av å utvide plangrensen på Solheim Omsorg Pluss. *Arealet skal benyttes som uteoppholdsareal for tilgrensede helse- og omsorgsinstitusjon. Det tillates gangarealer,*

	beplantning, benker, trapper, belysning og andre elementer som naturlig inngår i uteoppholdsarealer.
§3.2.7.a	Det er supplert med bestemmelse som tillater direkte gangrampe mot Solheim sekundærstasjon. *Innenfor o_AVT2 kan det etableres en gangbar kobling mellom EA og fortauet o_FO2.*
§3.2.8.e	Det er supplert med bestemmelse 3.2.8.e om planting av et nytt tre i justert sentraløy i Solheim snuplass. *Innenfor o_AVG1 kan plassering av regulert tre gjøres innenfor hele feltet (sentraløyen).*
§5	
§5.2.6	Bestemmelse er supplert med et nytt midlertidig bygge- og anleggsområde (#MBA6). *De midlertidige bygge- og anleggsområdene #MBA1, #MBA2, #MBA4, #MBA5 og #MBA6, skal gjelde til 10 år etter vedtaksdato, men ikke lenger enn ett år etter at anlegget er åpnet for ordinær drift.*

3.4 Konsekvenser av endringene

Beskrivelse av konsekvenser av endringene er oppdelt i følgende områder:

- Ved busslomme og fortau
- Ved sykkelstamveg
- Ved snuplass
- Ved Omsorg pluss Solheim
- BKK

Ved busslomme og fortau

Rabatt med 1 m bredde vil skille fortauet ved busslommen fra sykkelstamvegen. I dette området vil det være flest fotgjengere som venter på bussen eller stiger av fra denne. En separering av disse to gruppene med ulikt fartsnivå vil gi en tryggere løsning.

Ved sykkelstamveg

Forbi snuplassen blir både horisontal og vertikalkurvaturen bedre. Bredden økes med 0,3 til 0,4 m og stigningen jevnes ut på denne delstrekningen. Sykkelvegen får bedre sikt, på grunn av at den heves til snuplassnivå.

Ved snuplass

Snuplassen opprettholder sin funksjon og er dimensjonert for 10 m lastebil. Sentraløyen får en sirkulær utforming og nytt tre kan plantes. Forutsetningen for å sette ned et nytt tre er at dette er forenlig med BKK

sine interesser i området, men ombyggingsarbeidene vil primært være overflatearbeider som ikke går i dybden.

Containere for glass og metall kan plasseres på sørsiden av snuplassen.

Ved Omsorg pluss Solheim

Innkjøringen i sør fra Skrivergaten får en ny utforming med lave murer på begge sider. Stigningen må tilpasses Skrivergaten. Dagens buskfelt blir redusert i størrelse og den nye trappen blir vendt øst-vest, noe som gir en lettere og mer synlig atkomst til hovedinngangen. Ved nedkjøringen til kjelleren må også muren i nord bygges om for å gi bedre siktforhold.

BKK

Atkomsten til BKK opprettholdes som i dag, men det blir ny mur mot øst og nord langs parkeringsplassen. Snuplassen ser ut som en rundkjøring, men er det ikke. Dette betyr at kjøretøy til og fra BKK vil kunne kjøre på «feil side» av «rundkjøringen». Det vil ikke være noe skilting som hindrer denne bevegelsen. Dermed vil også eventuelle store kjøretøy til BKK fortsatt ha full tilkomst.

4 Prosess med berørte parter

4.1 Hensyn til merknader fra Omsorg pluss Solheim

Oppsummering av merknader fra Omsorg pluss Solheim:

Merknad	Utsvar
1. Trapp fra Solheimsgaten beholdes	Tas til følge. Se illustrasjonsplan for detaljer
2. Gangfelt ved nordenden av bygget	Dette ligger utenfor prosjektområdet. Bymiljøetaten er gjort kjent med problemstillingen. Ny utforming vil gi en mer attraktiv rute til bussholdeplassen og er forventet til å redusere antall fotgjengerkryssinger
3. Merking med parkering forbudt	Dette er meldt videre til Bymiljøetaten som rette adressat.
4. Fjerning av vegetasjon	Tas til følge. Inngår i ny løsning å gjøre bed nord for garasjeport mindre.
5. Redusert fortau i sør	Dette er meldt videre til Bymiljøetaten som rette adressat.
6. Begrensing av vegetasjon	Tas til følge. Illustrasjonsplan er justert og inkluderer nå dette området.

4.2 Hensyn til merknader fra BKK

BKK har sendt en omfattende merknad til høringen av planen. Aktivitet i Solheim sekundærstasjon er i ferd med å endre seg og øke betydelig. Fra 2025 er hovedkontor for BKK plassert der, noe som følger med økt aktivitet for alle typer trafikanter. Mengden trafikk til og fra eiendommen vil øke sterkt, både av gående, syklende og kjørende. For å kunne gjennomføre daglig drift, herunder drifte strømnettet, er BKK helt avhengig av å beholde alt eksisterende areal på eiendommen. BKK trenger plass til et stort antall tjenestebiler, herunder montørbiler og service-biler, som trengs i den operative daglige drift og beredskap. BKKs behov for parkeringsarealer er noe større enn det eiendommen gir rom for i utgangspunkt. Det legges ikke opp til ansattparkering.

Oppsummering av merknader fra BKK:

Merknad	Utsvar
1. Overordnet om virkninger av planforslaget	Tas til orientering.
2. Eventuelt permanent erverv av areal fra BKKs eiendom	Det har vært dialog mellom SVV, BK og BKK om erverv av grunn og erstatning for tap av arealer i høringsperioden. BKK vil få erstatning for tap av p-plasser, men ikke før planen er vedtatt og det er bevilget penger til prosjektet.
3. Forslaget om riggområde på eiendommen gnr. 159 bnr. 37	Dette er drøftet i møter med BKK og er ikke noe SVV vil gå videre med.
4. Hensyn til strømkabler i grunnen	ROS-analysen oppdateres.
5. Forholdet til energiloven	Tatt til orientering. Planen regulerer midlertidig bygge- og anleggsområde (#MBA1) langs med fortau og mur, inne på BKK sin eiendom BKK har fått aksept fra SVV om å sette opp gjerde, med betingelse om at gjerde må flyttes ved etablering av sykkeltiltak i denne planen.
6. Mulighet for transformatortransport fra sør	Planforslaget hensyntar BKK sitt behov for utskifting av store transformatorer.
7. Transportkorridor nord for transformatorstasjonen	Mulighet for utkjøring av semitrailer og mobilkran til parkeringsplass er ivaretatt.
8. Privatrettslig Dersom planen vedtas som foreslått, vil BKK ikke inngå minnelig avtale om arealerverv.	Tas til orientering/til følge. Arealbeslag på BKK sin eiendom er betydelig redusert i nytt planforslag.
9. Inntegning på kart Traseer for kabelanlegg skal ikke vises på plankart, jf. kraftberedskapsforskriften § 6-2.	Tas til følge.

4.3 Prosess med Bymiljøetaten

Det har vært dialog med vegeier i Solheimsgaten, Bergen kommune ved Bymiljøetaten i prosessen. Bymiljøetaten har sendt merknad til offentlig høring som omfattet blant annet følgende:

- Opprinnelig utforming er akseptabel, men alternativ med forskjøvet snuplass gir bedre løsning for myke trafikanter og er å foretrekke.
- Et tre som felles, må erstattes jf. bestemmelser i KPA

Når løsningen med forskjøvet snuplass var detaljert, ble det avholdt et eget møte med Bymiljøetaten, 15.01.2026.

Nedenfor følger en samlet oppsummering av hovedkonklusjonene fra møtet. Den aktuelle delen av planen må sendes på begrenset høring, og Norconsult utarbeider nødvendige dokumenter som skal legges ved saken. Det er ikke mulig å unngå ledegjerder fullt ut, ettersom snuplassen ikke kan senkes vesentlig på grunn av omfattende installasjoner i grunnen.

Det vurderes som positivt å heve sykkelvegen til samme nivå som snuplassen. Et gjerde mellom utsiden av sykkelvegen og snuplassen anses som en bedre løsning enn en skråning, som i større grad vil kunne legge til rette for utforkjøring. Videre er det behov for å utbedre dagens krysningspunkt i Skrivergaten.

Det er ønskelig å etablere kantstein langs avkjørselen til BKK for å tydeliggjøre vikeplikten overfor alle trafikanter, jf. forskrift om kjørende og gående trafikk. Krysningspunktet for fotgjengerne ved kjellerinngangen til Solheim Omsorg Pluss ligger utenfor plangrensen og reguleres derfor ikke i denne planen. Dette kan enten håndteres som et eget tiltak eller inngå i Sykkelstamveg-prosjektet.

Tre i snusløyfe forutsettes etablert i ny sentraløy.

5 Dokumenter i saken

Som nevnt i kap. 1 er dette en begrenset høring som kun gjelder den sørligste delen av Solheimsgaten. I tillegg til dette notatet og illustrasjonsplanen legges det også ut forslag til reguleringsplan for hele området og tilhørende reguleringsbestemmelser.

Dokumenter i saken:

- N007_Endringsnotat datert 23. april 2026
- O002, datert 6. mars 2026
- Reguleringsplankart, datert 16.04.206
- Reguleringsbestemmelser, datert 16.04.2026

Notat

Norconsult

Oppdragsgiver: Statens Vegvesen

Oppdragsnr.: 52103464 Dokumentnr.: N-007

Revisjon	Dato	Beskrivelse	Utarbeidet	Fagkontrollert	Godkjent
D01	23.04.2026	Til godkjenning hos oppdragsgiver	SAH, DRL, ES	SAHov	ErSte
J01	26.05.2026	Til Bruk	SAH, DRL, ES	SAHov	ErSte

Dette dokumentet er utarbeidet av Norconsult som del av det oppdraget som dokumentet omhandler. Opphavsretten tilhører Norconsult. Dokumentet må bare benyttes til det formål som oppdragsavtalen beskriver, og må ikke kopieres eller gjøres tilgjengelig på annen måte eller i større utstrekning enn formålet tilsier.